

TEZA:

Normatywnym warunkiem orzeczenia ponad zarzut określony we wniosku o ukaranie jest spełnienie przesłanek określonych w art. 398§1 k.p.k. Ponadto, brak możliwości przypisania obwinionej winy za cały rozszerzony zarzut, stanowiący jeden czyn, jest przesłanką do uniewinnienia za ten czyn.

Sygn. akt: WO-179/21

ORZECZENIE

z 1 marca 2022 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: S WSD Marta Stryjek

Sędziowie: S WSD Piotr Karwat – sprawozdawca

S WSD Leszek Krupa

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Mariusza Łątkowskiego po rozpoznaniu 1 marca 2022 r. w Warszawie na rozprawie sprawy radcy prawnego A. H., wpisanej na listę radców prawnych OIRP pod numerem (...),

obwinionej o to, że w marcu i kwietniu 2018 r. zaniechała obowiązku informacyjnego i nie pouczyła skarżącego W.A. o możliwych terminach do wniesienia środka zaskarżenia (apelacji) oraz o skutkach jego niewniesienia w sprawie z powództwa (...) sp. z o.o. przeciwko P. A., J. A., W. A. oraz M. A., bezpośrednio po zapadnięciu w rzeczonej sprawie wyroku Sądu Okręgowego VI Wydział Gospodarczy z 21 marca 2018 r., sygn. akt VI GC 427/17, czym naraziła na szkodę skarżącego i pozostałych członków jego rodziny oraz naruszyła godność zawodu radcy prawnego, tj. o czyny z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 44 ust. 1 i 3 i art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r., z powodu odwołania obwinionej od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej

orzeka:

1. zmienia zaskarżone orzeczenie w całości i uniewinnia obwinioną od popełnienia zarzucanego jej czynu,
2. kosztami postępowania I instancji obciąża Okręgową Izbę Radców Prawnych,
3. kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

22 marca 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych wniósł o ukaranie radcy prawnego A. H. obwinionej, na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych („urp”) w zw. z art. 44 ust. 1 i 3 i art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego („kerp”), o to, że w marcu i kwietniu 2018 r. zaniechała obowiązku informacyjnego i nie pouczyła skarżącego W. A. o możliwych terminach do wniesienia środka zaskarżenia (apelacji) oraz o skutkach jego niewniesienia w sprawie z powództwa (...) sp. z o.o. przeciwko P. A., J. A., W. A. oraz M. A., bezpośrednio po zapadnięciu w rzeczony wyrok Sądu Okręgowego VI Wydział Gospodarczy z 21 marca 2018 r., sygn. akt VI GC 427/17, czym naraziła na szkodę skarżącego i pozostałych członków jego rodziny oraz naruszyła godność zawodu radcy prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych („OSD”) ustalił, że obwiniona reprezentowała skarżącego oraz członków jego rodziny w sprawie z powództwa (...) sp. z o.o. Pełnomocnictwo było ograniczone do reprezentowania pozwanych w pierwszej instancji. 21 marca 2018 r. Sąd Okręgowy wydał w sprawie niekorzystny dla skarżącego wyrok. Obwiniona złożyła wniosek o uzasadnienie wyroku. Sąd Okręgowy 9 maja 2018 r. doręczył obwinionej wyrok wraz z uzasadnieniem. 11 maja 2018 r. pracownik obwinionej przekazał skarżącemu pocztą e-mail kopię wyroku wraz z uzasadnieniem. Wiadomość ta nie zawierała jednak informacji, kiedy wyrok doręczono obwinionej oraz kiedy mija termin na wniesienie apelacji. Skarżący złożył apelację samodzielnie 25 maja 2018 r., tj. z uchybieniem terminu do złożenia apelacji, który mijał 23 maja 2018 r.

Na podstawie opisanego wyżej wniosku o ukaranie oraz ustalonego tak, jak to opisano wyżej,

stanu faktycznego, OSD uznał obwinioną za winną popełnienia zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego, przy czym w sentencji orzeczenia „doprecyzował” opis zarzucanego jej czynu w ten sposób, że zamiast przyjętego we wniosku o ukaranie okresu popełnienia zarzucanego czynu, tj. marca i kwietnia 2018 r. wskazał, jakoby obwinionej zarzucano popełnienie opisanego czynu w marcu, kwietniu i maju 2018 r. OSD wymierzył obwinionej karę pieniężną w wysokości 4 200 zł. Obwiniona, w ustawowym terminie, wniosła odwołanie przeciwko całości orzeczenia.

Obwiniona zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu:

A. Obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia:

- art. 424 § 4 kpk, polegającą na nieodniesieniu się w uzasadnieniu orzeczenia do istotnych kwestii mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. dowodów przedstawionych przez obwinioną, a także twierdzenia skarżącego, że miał wiedzę o apelacji i zasadności jej wniesienia,

- art. 4, 7, 410 i 424 § 1 pkt 1 kpk, wyrażającą się w ustaleniu okoliczności faktycznych sprawy na podstawie niekompletnego materiału dowodowego, z pominięciem dowodów zaproponowanych przez obwinioną bez umotywowania takiego stanowiska w uzasadnieniu orzeczenia,
- art. 7 w zw. z art. 391 § 1 kpk, poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w pominięciu dowodów zaproponowanych przez obwinioną, co skutkowało niedokonaniem prawidłowych ustaleń w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy,
- art. 4, 7 i 413 kpk, poprzez orzeczenie ponad zarzut określony w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów i ponad zarzut określony we wniosku o ukaranie oraz błędne zastosowanie instytucji „doprecyzowania”, które zmierzało do uznania obwinionej za winną przewinienia innego niż we wniosku o ukaranie,
- art. 4, 7 i 413 kpk, poprzez orzeczenie ponad zarzut określony w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów i ponad zarzut określony we wniosku o ukaranie oraz samoistne „doprecyzowanie” postawionego zarzutu, bez przyznania obwinionej możliwości ustosunkowania się do niego, a tym samym pozbawienie obwinionej podstawowego jej prawa, tj. prawa do obrony,
- art. 413 § 2 pkt 1 kpk, polegające na dokonaniu niepełnego opisu czynu oraz „doprecyzowanie” zarzutów we własnym zakresie z pominięciem prawa obwinionej do ustosunkowania się do rozszerzenia zarzutu o kolejny miesiąc, przy czym kwalifikacja

prawna nie pozwoliła na uznanie, iż mieści się to „w instytucji czasookresu popełnienia przewinienia”,

- art. 5 w zw. z art. 7 kpk, poprzez zbyt pobieżną analizę materiału dowodowego, pominięcie dowodów zaproponowanych przez obwinioną, co skutkowało naruszeniem zasady domniemana niewinności i nieudowodnieniem obwinionej zarzucanego czynu,
- przepisu art. 4 w zw. z art. 410 kpk, poprzez zaniechanie zbadania oraz uwzględnienia okoliczności przemawiających na korzyść obwinionej,

B. Błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na:

- niezasadnym ustaleniu na podstawie faktów i dowodów, że obwiniona dopuściła się zarzucanego jej czynu i że zachodzą przesłanki do zastosowania wobec niej kary pieniężnej,
- niezasadnym przyjęciu, że obwiniona nie poinformowała skarżącego o treści wyroku oraz możliwości i terminie wniesienia apelacji pomimo, iż obwiniona przedstawiła dowody potwierdzające fakt przekazania informacji, a skarżący przyznał, że stosowną wiedzę posiadał,
- dowolnej, a w konsekwencji błędnej ocenie materiału dowodowego, w szczególności wyjaśnień skarżącego i dowodów przedstawionych przez obwinioną, co doprowadziło do ukarania obwinionej, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego winna prowadzić do wniosku, iż obwiniona nie dopuściła się zarzucanego jej czynu,

C. Obrazę przepisów prawa materialnego, Art. 64 ust. 1 urp w zw. z art. 44 ust. 1 i 3 i art. 11 ust. 1 i 2 kerp poprzez bezpodstawne uznanie, że obwiniona dopuściła się popełnienia zarzucanego jej czynu oraz art. 65 ust. 1 pkt 3 urp poprzez bezpodstawne ukaranie obwinionej i wymierzenie jej kary pieniężnej,

D. Naruszenie art. 427 § 1 i art. 438 pkt 1 i 3 kpk w zw. z art. 65 urp polegające na orzeczeniu rażąco niewspółmiernej kary bez uwzględnienia faktu, że w świetle postawy skarżącego, który przyznał się do uzyskania informacji o treści wyroku sądu I instancji oraz zasadności wniesienia apelacji, obwiniona nie dopuściła się zarzucanego czynu, wymierzona jej kara jest niezasadna ewentualnie niewspółmiernie surowa, a także naruszenie art. 4, 7, 410 i 424 kpk, poprzez pominięcie w uzasadnieniu istnienia podstaw do złagodzenia kary.

Obwiniona wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ewentualnie o zmianę orzeczenia OSD poprzez jej uniewinnienie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny („WSD”), po rozpatrzeniu odwołania, orzeczeniem z 13 sierpnia 2020 r., sygn. akt WO - 212/19, uniewinnił obwinioną.

Od tego orzeczenia WSD kasację wniósł pełnomocnik skarżącego (pokrzywdzonego). W wyniku rozpatrzenia kasacji, Sąd Najwyższy, wyrokiem z 18 listopada 2021 r., sygn. akt II DK 92/21, uchylił orzeczenie WSD i przekazał sprawę WSD do ponownego rozpoznania. Zasadniczym powodem uchylecia orzeczenia WSD było to, że uzasadnienie tego orzeczenia jest na tyle lakoniczne, że nie pozwala poznać toku rozumowania WSD zwłaszcza co do diametralnie odmiennej oceny dowodów i ustaleń faktycznych niż poczynione przez OSD. Konstrukcja tego uzasadnienia okazała się, według Sądu Najwyższego, na tyle lakoniczna, że nie można mówić o wypełnieniu wymogów treści art. 457 § 3 kpk i art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk w zw. z art. 74¹ pkt 1 urp, a WSD stworzył jedynie pozór uzasadnienia.

W tym stanie rzeczy, w wyniku uchylecia orzeczenia WSD przez Sąd Najwyższy, WSD zobowiązany był ponownie rozpoznać odwołanie obwinionej od orzeczenia OSD.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać na istotną różnicę między czynem zarzucanym obwinionej we wniosku o ukaranie a czynem przypisanym jej przez OSD. Wbrew temu, co wynika z zaskarżonego orzeczenia, rzecznik dyscyplinarny nie zarzucał obwinionej naruszenia wobec skarżącego obowiązku informacyjnego w marcu, kwietniu i maju 2018 r., lecz w marcu i kwietniu 2018 r. Zasadny jest zatem zarzut obwinionej, że zaskarżone orzeczenie narusza art. 413 kpk, a ściślej art. 413 § 1 pkt 4 kpk, poprzez nieznanie temu przepisowi „doprecyzowanie” opisu czynu, które oskarżyciel (tu: rzecznik dyscyplinarny) zarzucił obwinionej.

Stwierdzone wyżej uchybienie stanowi naruszenie przepisów postępowania i w świetle art. 438 pkt 2 kpk konieczne jest dokonanie oceny, czy mogło mieć ono wpływ na treść orzeczenia. Dla dokonania tej oceny istotne jest umotywowanie takiego sformułowania orzeczenia zawarte w treści jego uzasadnienia: „Okręgowy Sąd Dyscyplinarny doprecyzował jedynie opis przewinienia, uznając, że przewinienie miało miejsce nie tylko w miesiącach marzec i kwiecień 2018 r., ale również w maju 2018 r., tj. po otrzymaniu przez pełnomocnika wyroku wraz z uzasadnieniem”. OSD, w sposób niebudzący wątpliwości, wskazuje zatem, że - w jego ocenie - zarzucany obwinionej czyn trwał od marca 2018 r. do maja 2018 r., a okres popełnienia tego czynu obejmował również czas po otrzymaniu przez obwinioną odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem.

Tymczasem, ani wniosek o ukaranie z 22 marca 2019 r., ani jego uzasadnienie, nie zawierają jakichkolwiek stwierdzeń wskazujących, czy choćby pozwalających na przypuszczenie, że rzecznik dyscyplinarny objął swoim wnioskiem zachowanie obwinionej po otrzymaniu przez obwinioną odpisu wyroku. Wręcz przeciwnie: treść wniosku oraz jego uzasadnienie jednoznacznie wskazują, że zamiarem rzecznika dyscyplinarnego było zarzucenie obwinionej uchybienia obowiązkowi informacyjnemu „bezpośrednio po zapadnięciu w rzeczony wyrok Sądu Okręgowego VI Wydział Gospodarczy z dnia 21 marca 2018 roku (...)”. Przez „zapadnięcie wyroku” należy rozumieć jego wydanie i ogłoszenie.

Nie ulega wątpliwości, że na radcy prawnym ciąży obowiązek informowania klienta o przebiegu sprawy i jej wyniku a w szczególności o skutkach podejmowanych czynności procesowych. Uchybienie temu obowiązkowi stanowi delikt dyscyplinarny w świetle art. 44 oraz art. 11 kerp. Dla stwierdzenia popełnienia deliktu dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu wymienionych przepisów kluczowe jest jednak ustalenie treści tego obowiązku w konkretnej sytuacji procesowej. W ocenie WSD obowiązek informacyjny radcy prawnego bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku zasadniczo różni się od takiego obowiązku po doręczeniu mu - jako pełnomocnikowi - wyroku wraz z uzasadnieniem.

Bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku klient ma prawo oczekiwać od radcy prawnego informacji o treści wyroku, wskazania, czy istnieje tryb jego zaskarżenia oraz poinstruowania o konieczności złożenia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, o ile radca prawny - z jakichkolwiek przyczyn - sam takiego wniosku nie składa. Z całą pewnością na tym etapie obowiązek informacyjny nie obejmuje ani oceny celowości czy zasadności składania apelacji (ponieważ ocena ta jest uzależniona od treści pisemnego uzasadnienia wyroku, które na tym etapie nie istnieje) ani wskazywania terminu wniesienia apelacji, ponieważ na tym etapie nie jest on znany.

Od momentu doręczenia radcy prawnemu wyroku wraz z uzasadnieniem zakres jego obowiązku informacyjnego jest zupełnie inny: powinien on przekazać klientowi swoją ocenę celowości i zasadności składania apelacji a także, zwłaszcza gdy nie ma - tak jak w realiach niniejszej sprawy - umocowania do działania w imieniu klienta w postępowaniu odwoławczym, przekazać klientowi informację o formalnych wymogach związanych z wnoszeniem apelacji, w tym o terminie jej wniesienia.

Skoro zakresy obowiązku informacyjnego bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku oraz po jego doręczeniu wraz z uzasadnieniem tak istotnie się różnią, nie sposób uznać, że zarzut uchybienia

temu obowiązkowi bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku (w marcu i kwietniu 2018 r.) obejmuje również uchybienie obowiązkowi o zupełnie innej treści, ciążącemu na radcy prawnym po doręczeniu wyroku (w maju 2018 r.).

Nie kwestionując prawa OSD do zmiany opisu czynu w stosunku do opisu dokonanego przez rzecznika dyscyplinarnego, należy jednak rozważyć, czy dokonany przez OSD zabieg „doprecyzowania” tego opisu, abstrahując od tego, że w sposób oczywisty narusza on art. 413 § 1 pkt 4 kpk, rzeczywiście stanowi jedynie zmianę opisu czynu.

W świetle powyższych zapatrywań na odmienne zakresy obowiązków informacyjnych po ogłoszeniu wyroku i po jego doręczeniu, WSD doszedł do wniosku, że OSD, wydając zaskarżone orzeczenie, naruszył art. 398 § 1 kpk, rozpoznając sprawę w zakresie przekraczającym zarzut sformułowany we wniosku o ukaranie bez zgody obwinionej i - co istotniejsze - bez sformułowania przez rzecznika dyscyplinarnego wobec obwinionej zarzutu o inny czyn w stosunku do objętego wnioskiem o ukaranie (z protokołu rozprawy głównej nie wynika, aby rzecznik formułował taki zarzut). W kontekście granic zaskarżenia (art. 433 § 1 kpk) należy zauważyć, że jakkolwiek obwiniona nie powołała się w odwołaniu na naruszenie przez OSD art. 398 § 1 kpk, sformułowała zarzut „orzeczenia ponad zarzut określony we wniosku o ukaranie”, odpowiadający w istocie zarzutowi naruszenia przez OSD tego przepisu. Z dokonanych przez OSD ustaleń faktycznych jednoznacznie wynika, że podstawą faktyczną uznania obwinionej za winną zarzucanego jej czynu były głównie zachowania obwinionej w okresie po doręczeniu wyroku z uzasadnieniem, tj. po 9 maja 2018 r. (w przedmiocie ustaleń faktycznych OSD dotyczących okresu przed 9 maja 2018 r. WSD wypowie się w dalszej części uzasadnienia). OSD za naganne uznał bowiem to, że obwiniona nie poinformowała skarżącego o dacie otrzymania wyroku wraz z uzasadnieniem oraz o dacie upływu terminu wniesienia apelacji. Na tej podstawie należy dojść do wniosku, że stwierdzone naruszenie przez OSD art. 398 § 1 kpk miało istotny wpływ na treść orzeczenia.

Do takiego samego wniosku należy dojść w odniesieniu do wskazanego wcześniej naruszenia przez OSD art. 413 § 1 pkt 4 kpk. Uchybienie to również miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, poprzez stworzenie pozoru, że przypisane obwinionej zachowanie po doręczeniu wyroku z uzasadnieniem, było objęte wnioskiem o ukaranie, co stanowi warunek sine qua non uznania obwinionej za winną takiego zachowania.

W zaistniałej sytuacji procesowej nie było możliwości przypisania obwinionej winy w zakresie jej ewentualnych działań lub zaniechań jakie miały miejsce po 9 maja 2018 r., tj. po doręczeniu

wyroku wraz z uzasadnieniem.

Jeżeli chodzi o okres poprzedzający to doręczenie wyroku, z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia OSD nie sposób wywnioskować, jaki delikt dyscyplinarny miałaby obwiniona popełnić w tym okresie. Można jedynie domyślać się, że prawdopodobnie, zdaniem OSD, obwiniona powinna była w tym okresie przedstawić klientowi informację o bezzasadności lub niecelowości wnoszenia apelacji (str. 2-3 uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, gdzie OSD przedstawia te obowiązki przed sformułowaniem „po otrzymaniu wyroku wraz z uzasadnieniem”, po którym to sformułowaniu wylicza inne obowiązki, którym obwiniona miała nie podołać). Taki sposób sformułowania uzasadnienia czyni zasadnym sformułowany przez obwinioną zarzut naruszenia art. 424 § 1 pkt 1 kpk i prowadzi do wniosku, że naruszenie to mogło mieć wpływ na treść orzeczenia: z uwagi na istotne różnice w zakresie obowiązków informacyjnych po ogłoszeniu wyroku oraz po jego doręczeniu, OSD powinien był ustalić, jakich zaniechań miała dopuścić się obwiniona w okresie objętym zarzutem rzecznika dyscyplinarnego, tj. przed doręceniem wyroku z uzasadnieniem.

Pomimo wskazanych uchybień procesowych WSD nie dostrzegł konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, a w konsekwencji, w świetle art. 437 § 2 kpk, nie było potrzeby ani możliwości uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Ze zgromadzonych w sprawie dowodów wynika, że obwiniona i skarżący rozmawiali na temat możliwości złożenia apelacji od wyroku bezpośrednio po jego ogłoszeniu („W momencie ogłoszenia wyroku, ja wraz z mecenasem adw. H. postanowiliśmy, że złożymy apelację” - wyjaśnienia skarżącego na rozprawie przed Sądem Okręgowym 26 lutego 2019 r. utrwalone w protokole złożonym przez obwinioną wraz z jej pismem z 9 maja 2019 r., dopuszczonym przez OSD jako dowód z dokumentu na rozprawie głównej 1 lipca 2019 r.).

Już to ustalenie jest wystarczające do uznania, że obwiniona, bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku, dopełniła obowiązku informacyjnego wobec skarżącego, który na tym etapie procesowym - jak wskazano we wcześniejszych rozważaniach - sprowadzał się do informacji o treści wyroku oraz wskazania, czy istnieje tryb jego zaskarżenia. Skoro skarżący sam przyznaje, że w momencie ogłoszenia wyroku postanowił, wraz z obwinioną, że złożą apelację, nie ulega wątpliwości, że znał treść wyroku niezwłocznie po jego ogłoszeniu, wiedział o możliwości jego zaskarżenia i że w tym właśnie czasie (bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku) rozmawiał o tym z obwinioną. Tym samym obwiniona miała świadomość zakresu niezbędnej wiedzy skarżącego.

Bezprzedmiotowe natomiast byłoby informowanie przez obwinioną o konieczności złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku, skoro bezsporne jest, że taki wniosek został złożony. Natomiast oczekiwanie od radcy prawnego, aby wypełniał swój obowiązek wynikający z art. 44 ust. 3 kerp (ocena zasadności wnoszenia środka zaskarżenia) przed doręczeniem pisemnego uzasadnienia wyroku jest bezzasadne: bez zapoznania się z motywami rozstrzygnięcia nie jest możliwe sformułowanie rzetelnej definitywnej oceny w przedmiocie zasadności lub celowości wnoszenia środka zaskarżenia. Można co najwyżej dokonywać na tym etapie wstępnych konsultacji z klientem w tym zakresie, co zresztą - jak wynika z powołanego dowodu - miało miejsce.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy bez znaczenia była natomiast okoliczność, że umocowanie obwinionej ograniczało się do I instancji. Spodziewane zakończenie współpracy z klientem w tej fazie procesu nie zwalnia radcy prawnego od wskazanych wyżej obowiązków informacyjnych. Obowiązki te, jak wskazano wyżej, obwiniona wypełniła, a tym samym jej zachowanie nie wypełniło znamion zarzucanego jej deliktu dyscyplinarnego, który kwalifikowałaby się jako czyn określony w art. 64 ust. 1 urp w zw. z art. 44 ust. 1 i 3 i art. 11 ust. 1 i 2 kerp. Sformułowany przez obwinioną zarzut obrazy ww. przepisów prawa materialnego okazał się zasadny.

Rozpatrywanie pozostałych zarzutów odwołania, w świetle powyższych ustaleń dokonanych przez WSD, było bezprzedmiotowe.

Niezależnie od powyższej motywacji, WSD miał na uwadze wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 22 lipca 2021 r. w sprawie R. przeciwko Polsce (43447/19). Skarga w tej sprawie oparta była na procedurze powoływania sędziów do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego (IDSN). W wyroku tym Trybunał uznał, że doszło do oczywistego naruszenia prawa krajowego, które negatywnie wpłynęło na podstawowe zasady procedury powoływania sędziów do IDSN, ponieważ powołanie nastąpiło na podstawie rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa, ustanowionej na mocy nowelizacji z 2017 r., organu, który nie dawał wystarczających gwarancji niezależności od władzy ustawodawczej lub wykonawczej. Nieprawidłowości w procesie powoływania naruszyły legitymację IDSN w takim stopniu, że w następstwie z natury wadliwej procedury powoływania sędziów, nie posiadała ona i nadal nie posiada atrybutów „trybunału”, który jest „zgodny z prawem” dla celów art. 6 § 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Trybunał stwierdził, że IDSN, która rozpatrywała sprawę skarżącą, nie była „sądem ustanowionym przez prawo”. W związku z powyższym, doszło do naruszenia art. 6 § 1 Konwencji (pkt 280 - 282 wyroku).

Należy zaznaczyć, że Trybunał uznał sprawę dyscyplinarną p. R. za sprawę cywilną w rozumieniu

art. 6 § 1 Konwencji, powołując się na swoje wcześniejsze orzecznictwo, z którego wynika, że sprawy dyscyplinarne, w wyniku których może dojść do zawieszenia lub utraty prawa do wykonywania zawodu, są w rozumieniu tego przepisu sprawami cywilnymi (pkt. 183 - 185 wyroku Trybunału). Zważywszy, że w świetle art. 65 ust. 1 urp, każdy delikt dyscyplinarny jest zagrożony karą pozbawienia lub zawieszenia prawa o wykonywania zawodu, należy dojść do wniosku, że każdy wyrok IDSN wydany w wyniku kasacji od orzeczenia wydanego przez WSD stanowi rozpatrzenie sprawy cywilnej w rozumieniu art. 6 § 1 Konwencji.

Kasacja wniesiona na niekorzyść obwinionego, który został uniewinniony przez sąd II instancji, i uwzględniona przez IDSN, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, powoduje, że obwiniony, w wyniku postępowania kasacyjnego przeprowadzonego z naruszeniem art. 6 § 1 Konwencji, traci status osoby uniewinnionej, a tym samym wolnej od zagrożenia zawieszeniem lub utratą prawa do wykonywania zawodu.

Pomimo stwierdzonego przez Trybunał naruszenia art. 6 § 1 Konwencji w wyniku działalności orzeczniczej IDSN, WSD nie widzi *de lege lata* możliwości uznania wyroku wydanego przez IDSN za nieistniejący. Wnioski płynące z wyroku Trybunału, gdyby odnosiły się do sądu powszechnego lub sądu dyscyplinarnego stosującego tryb uregulowany w Kodeksie postępowania karnego, należałoby rozpatrywać w kategorii bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 kpk (por. uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. BSA 1-4110-1/2020). Taka ocena wadliwości wyroków wydanych z udziałem sędziów powołanych w trybie obowiązującym od 2017 r., wręcz potwierdza tezę, o braku możliwości pominięcia funkcjonowania wyroków IDSN w obrocie prawnym.

Jednakże WSD, na mocy art. 7 w zw. z art. 9 i art. 91 Konstytucji RP, jako organ wykonujący władztwo publiczne w przyznanym mu ustawowo zakresie, zobowiązany jest przestrzegać prawa międzynarodowego wiążącego Rzeczpospolitą Polską.

W zaistniałej sytuacji prawnej i procesowej WSD doszedł do przekonania, że biorąc pod uwagę treść wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 22 lipca 2021 r. w sprawie R. przeciwko Polsce (43447/19), zobowiązany jest, w ramach swoich kompetencji orzeczniczych, do podjęcia takiego rozstrzygnięcia, które wyeliminuje skutki niezapewnienia obwinionej przez Rzeczpospolitą Polską prawa do rzetelnego procesu sądowego, przysługującego jej na mocy art. 6 § 1 Konwencji. Kryterium to będzie spełniało każde rozstrzygnięcie, które nie pogorszy sytuacji prawnej obwinionej w stosunku do stanu sprzed rozpoznania kasacji przez IDSN. W realiach niniejszej sprawy oznacza to brak możliwości wydania przez WSD orzeczenia innego niż

uniewinniające.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.

O kosztach WSD orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zd. 2 urp.